

1-3 metų vaikai

KAIP ELGTIS SU
1-3 METŲ
AMŽIAUS VAIKAIS

Mieli, tačiau kartais sunkiai suvaldomi...

Beveik visiems tėvams kyla klausimų apie vaiko raidą ir elgesį. Šiame informaciniame lapelyje pateikiama keletas patarimų, kaip įveikti vaiko užsispyrimą ir kaprizus.

Išmokyti vaiką klausyti, žingsnis po žingsnio

1-3 metų vaikai yra smalsūs ir linkę rizikuoti. Jie visuomet tyrinėja ir nori viską liesti bei išbandyti. Net jei jūs sakote jiems „Negalima“, vaikai, atrodo, to nesuvokia.

1-3 metų vaikai yra impulsyvūs, jie nesvarsto. Jie dar nesugeba paklusti. Tam, kad suprastumei, kas yra gerai, o kas – ne, reikia turėti pakankamai sąmoningumo. Šio amžiaus vaikai dar nėra tokie sąmoningi. Tik kai vaikams sukanka 5 ar 6 metai, jie pradeda suprasti, kodėl kai kurie dalykai yra neleidžiami, ir tik tuomet jie gali save valdyti.

PATARIMAI

GALITE PADĖTI VAIKUI:

- Dažnai **kartodami** nurodymus ir taisykles, nes šio amžiaus vaikai greitai pamiršta.
- **Aiškiai pasakydami, kas yra leidžiama.** 1-3 metų vaikai daugiausiai išmoksta, kai jiems duodami aiškūs nurodymai. Vaikas, kuris visuomet girdi „Ne!“ ir „Nedaryk taip“, žino, kas jam neleidžiama, tačiau nežino, kas jam galima. Todėl duokite vaikams nedideles užduotis, pavyzdžiui, nuvalyti stalą.
- **Paskatindami gerą elgesį.** Jei vaikai padaro ką nors gero, įvertinkite tai. Pavyzdžiui, pagirkite ar paglostykite galvą. Taip vaikas žinos, kad jis elgiasi teisingai ir kad jūs tai vertinate.
- **Kalbėdami su vaiku tik būdami šalia.** Jeigu šaukiate vaikui iš toli, dažnai jis/ji neišgirsta. 1-3 metų vaikai nepajėgūs girdėti balsų, kurie sklinda iš toli.

Jei vaikai padaro ką nors gero, įvertinkite tai. Pavyzdžiui, pagirkite ar paglostykite galvą.

Užsispyrę 1-3 metų vaikai yra vaikai turintys savo nuomonę

Dviejų metų amžiaus vaikai pradeda sakyti „mano“ ir „ne“. Vaikas pradeda suvokti, kad ji/s yra mažas žmogutis, turintis savo paties idėjų ir norų. Tai svarbus metas, kuomet vaikas ugdo savo valią ir nuomonę. Jei vaikas sugeba atlikti ką nors pats/pati, tai labai gerai jo/s savimonei. Ji/s didžiuojasi viskuo, ką išmoksta. Jeigu nepasiseka, ji/s užpyksta arba užsispiria.

1-3 metų vaikai vis dar turi išmokti atsižvelgti į kitus. Kai jie nedaro to, ko jūs, tėvai, norite, kai jie viskam sako „ne“, jie nenori jūsų erzinti, bet tyrinėja savo galimybių ribas.

PATARIMAI

GALITE PADĖTI VAIKUI:

- **Atidžiai parinkdami taisykles.** 1-3 metų vaikui sunku laikytis taisyklių. Apibrėžkite taisyklėmis tuos dalykus, kurie yra tikrai svarbūs, ir tvirtai laikykitės šių taisyklių.
- **Nustatydami ribas.** Jei kas nors yra neleidžiama, tiesiog sakykite „Ne“ ir tvirtai laikykitės savo nuomonės. Jeigu jūs – tėtis ar mama būsite nuoseklūs, vaikas jausis saugiai.
- **Leisdami vaikui pasirinkti.** Suteikite vaikui galimybę pasirinkti – taip jie mokysis reikšti savo nuomonę. Pavyzdžiui, „Ką nori avėti: batukus ar basutes?“
- **Duodami jiems laiko.** 1-3 metų vaikai dažnai yra taip įsitraukę į žaidimą, kad supyksta, jeigu jį nutraukiate. Įspėkite iš anksto, kad jiems teks baigti. Pavyzdžiui, „Kai baigsi gerti arbatą, eisime į parduotuvę.“

Vaikas pradeda suvokti, kad jis yra mažas žmogutis, turintis savo paties idėjų ir norų.

Susierzinęs vaikas dar turi išmokti pykti

1-3 metų vaikai yra susierzinę nuolatos, ypač jeigu jiems neleidžiama daryti to, ko jie nori. Tokiais momentais jie nesuvokia savo pačių jausmų. Vaikai intelektas dar nėra toks išsivystęs, kad jie galėtų save kontroliuoti. Ir jie negali savęs tinkamai išreikšti, nes dar nemoka pakankamai žodžių.

PATARIMAI

GALITE PADĖTI VAIKUI:

- **Nereaguodami į kaprizus.** Tiesiog nekreipkite dėmesio į vaiką, tačiau stebėkite kad ji/s nesusižeistų ar neužgautų kitų.
- **Laikydami taisyklių.** Pyktis ar bausmės nepadės, kai vaikas yra įsiaudrinęs. Duokite vaikui laiko nurimti, bet laikykitės užsibrėžto tikslo. „Žinau, kad tau nepatinka, tačiau dabar tikrai turime eiti į vidų.“
- **Nuramindami.** Po pykčio priepuolių ir vaikai, ir jūs jaučiatės blogai. Galite nuraminti vienas kitą apsikabindami arba pakalbėdami apie vaiko jausmus: „Tu buvai labai pikta/as. Gerai, kad tai jau praėjo.“

Ko tėvai trokšta savo vaikams?

Kiekvienas tėtis/mama jaučiasi atsakingas už savo vaiką ir trokšta, kad jo vaikas užaugtų laimingu ir sveiku žmogumi. Kiekvienas vaikas turi keturis pagrindinius poreikius:

- saugumo poreikį: turėti vieta, kur jis/ji jaustųsi jaukiai, galėtų būti savimi ir atsipalaiduoti;
- poreikį ugdyti savo asmenines savybes ir talentus;
- poreikį ugdyti bendravimo su kitais gebėjimus;
- poreikį sužinoti, koks yra „pasaulis“, kas jame vyksta, ir kaip tapti piliečiu – visuomenės dalimi.

Stenkitės susivaldyti

Nėra idealių tėčių ar mamų. Jeigu atsitinka taip, kad negalite savęs suvaldyti, atsiprašykite vaiko. Jei taip atsitinka dažnai, pakalbėkite apie tai su kitais tėvais ar specialistu.

Norite pakalbėti su specialistu apie vaikų auginimą?

Turite klausimų ar problemų ir norite pasitarti?

SUSISIEKITE SU SPECIALISTU ARČIAUSIAI JŪSŲ:

Vardas

Telefono nr.

El. paštas

Informaciją kitomis pozityvios tėvystės temomis rasite:

- www.bkcentras.lt
- www.pvc.lt

Leidžiama kopijuoti ir platinti šią informaciją jos nekeičiant.

Informacija parengta vykdant projektą „Tėvų ir globėjų tėvystės gebėjimų ugdymas“.

Projektą vykdo:

Partneriai:

Projektą remia:

Nyderlandų Karalystės
ambasada Lietuvoje